

**CONFERÈNCIA A L'INSTITUT UNIVERSITARI D'ESTUDIS EUROPEUS (IUEE) DE LA UNIVERSITAT
AUTÒNOMA DE BARCELONA (UAB)**

”Com fa política i com treballa una diputada al Parlament Europeu”

(Campus de la UAB de Bellaterra -Edifici E-1- , 21 d'abril de 2006)

Bon dia.

En primer lloc, agraeixo la invitació que el Dr. Francesc Morata -director d'aquest Institut- i el professor Federico Guerrero m'han fet per poder ser aquí avui i participar en aquest cicle de conferències que esteu realitzant amb diferents eurodiputats catalans, i que espero que sigui més un debat que un monòleg.

He de dir que aquesta invitació, malgrat que, d'una banda, em va plaure pel fet que des del món universitari hi hagi interès per la labor dels parlamentaris europeus, també he de confessar que venir a parlar davant d'una audiència coneixedora de la temàtica sobre la Unió Europea (UE) va fer qüestionar-me el què i el com us podria interessar.

És per això que, preguntant-me el què us podria interessar sobre l'activitat al Parlament Europeu (PE), he cregut que explicar-vos com és la vida dels parlamentaris europeus, és quelcom que probablement no podeu trobar ni en els llibres, ni en els informes, i és per això, doncs, que intentaré transmetre-us l'ambient que es viu en una Cambra parlamentària com el Parlament Europeu, amb tantes cultures i interessos diferents contraposats i, de vegades, també enfrontats...

Us explicaré, doncs, de manera una mica “impressionista” la composició del Parlament Europeu, la relació entre els diferents grups parlamentaris, entre les institucions, entre tots els actors que formem part d'aquest entramat.

Us parlaré una mica dels grans temes que tenim plantejats. Els més controvertits i els que no ho són tant -de política exterior i de política interna-, entre ells, també el de la Constitució Europea.

Be, doncs per començar, dir-vos que el Parlament Europeu té 732 diputats –amb l'entrada de Romania i Bulgària prevista inicialment per l'1 de gener de 2007- en serem 785 (+18 per Bulgària i + 35 per Romania).

Tanmateix, segons el darrer informe de la Comissió Europea sobre els avenços realitzats per ambdós països, aquesta entrada podria endarrerir-se un any per la necessitat de realitzar majors esforços per eradicar la corrupció a tots els nivells de l'Administració Pública i en el sistema de justícia.

Aquests 732 diputats i diputades estem aplegats en Grups polítics com a qualsevol altra Cambra Nacional. Hi ha 7 Grups. D'aquests, el més gran és el del PPE - el Grup del Partit Popular Europeu (Demòcrata Cristians) i Demòcrates Europeus-, amb 267 diputats; després segueix el Grup Socialista, amb 201 diputats (procedents de 23 Estats); després el Grup de l'Aliança dels Demòcrates i els Liberals per Europa, amb 89 diputats (i entre els quals trobem el Sr. Ignasi Guardans); i després ja segueixen els més petits, el Grup dels Verds/Aliança Lliure Europea, que té 42 diputats (entre ells el Sr. Bernat Joan i el Sr. Raül Romeva), el Grup Confederal de l'Esquerra Unitària Europea /Esquerra Verda Nòrdica, que en té 41; el Grup Independència i Democràcia, amb 36 diputades i diputats; i el Grup Unió per l'Europa de les Nacions, que en té 27.

Encara que sembli una contradicció, al PE hi tenim Grups antieuropeus, euroescèptics, especialment dins el Grup Independència i Democràcia que té 10 diputats anglesos del partit UKIP -o Partit de la Independència- que, com podeu imaginar-vos, tenen una política que consisteix en intentar treure tantes competències com sigui possible a la UE i retornar-les als governs dels estats, demés de desprestigiar les institucions europees, especialment el PE i la Comissió Europea. És una política molt poc constructiva, bàsicament de desgast, i molt sovint amb trets xenòfobs i, fins i tot, antidemocràtics.

Així, pel seu nombre de diputats i diputades, els grups que tenen oportunitat de llançar iniciatives, de decidir, són el Grup del PPE, el Grup Socialista i el Grup Liberal. I amb això no vull pas dir que l'ALE -on hi ha els verds i els nacionalistes-, o el GUE -l'esquerra excomunista europea- no tinguin el seu pes. Per descomptat que sí, però és clar que per aprovar els projectes, les propostes, o els informes, cal sempre el recolzament d'algun dels grans grups.

Cal entendre que, a diferència de la dinàmica parlamentària nacional – on trobem un govern i l'oposició-, al PE no hi ha només govern i oposició, hi ha també el Consell format pels Caps d'estat i de govern dels estats membres.

Per cert, de les tres institucions (PE, CE i CE), el PE és la més comunitarista, i el Consell, com és pot entendre, el més intergovernamentalista. La Comissió Europea, que com he dit, representaria el govern europeu, es converteix sovint amb l'aliada del PE enfront el Consell. Per exemple, en un tema tan crucial com els pressupostos, això es fa evident: mentre que el Parlament, com a resposta a la proposta de la Comissió, d'entrada acostuma a demanar unes

xifres més ambiciosos, la Comissió les rebaixa una mica però, finalment, acaben arribant a un bon acord. És després que el Consell el retalla moltíssim, tal com hem vist en el darrer Consell, sobre les PPF.

És clar que aquestes relacions i rols que juga cada institució tenen molt a veure amb quines són les forces majoritàries del moment. Quan és el cas, com ara, que els conservadors són el Grup més nombrós, i també quan, com fins ara, la majoria del Consell, és a dir, dels governs dels estats membres, són de signe conservador, 13 de dretes i 12 d'esquerres, -després de la victòria de Prodi a Itàlia hi ha un empat-. Això té una conseqüència directa en la composició de la Comissió. En l'actual Comissió Barroso, hi ha 7 comissaris socialistes, 10 de conservadors, 7 de liberals, i un que es defineix com a tecnòcrata, el d'Eslovènia.

Però, demés del paper de cadascuna de les tres institucions, hi ha d'altres variants que juguen, un paper important en les relacions entre les institucions europees: països del Nord *versus* països del Sud, països grans *versus* països petits i ara, després de la darrera gran ampliació, països nous *versus* països vells. A tall d'exemple, en la Comissió de Transports del Parlament Europeu, es reproduïx sovint un debat que no té res a veure amb els interessos particulars del Transport o del Medi Ambient que s'hi discuteixen, sinó que tenen a veure amb la quota de mercat dels països, en funció de la seva localització. Perquè és evident que una prohibició de transportar animals per més d'un determinat nombre d'hores, perjudica més els transportistes del sud, que passen més hores fins arribar al centre d'Europa on descarreguen a les portes dels grans mercats, que als del Nord, que amb poques hores en tenen prou per arribar al seu lloc de destinació.

Hem dit que hi ha 732 parlamentaris, la majoria doncs, són 366. La suma del PPE i dels liberals -que en la legislatura anterior es van aliar per compartir la presidència del Parlament Europeu-, aquesta vegada no fa majoria; el Grup socialista i els liberals tampoc sumen aquesta majoria. Això explica el pacte entre el Grup del PPE i el Grup Socialista per compartir la presidència, 2 anys i mig cadascú. (Ja sabeu que les legislatures al PE duren 5 anys). Amb la dificultat que representa treballar amb tanta complexitat, cal intentar donar una certa estabilitat, almenys pel que fa al Parlament.

Aquest pacte, però, per la presidència del Parlament Europeu, no té res a veure amb les aliances per recolzar les iniciatives parlamentàries. Aquestes aliances varien en funció dels temes a debat.

Podríem afirmar, però, que existeixen unes tendències. Quan es tracta de temes socials, mediambientals,... el Grup Socialista s'alia amb els verds i amb el GUE. De vegades, a més, també amb una part dels liberals -els nòrdics-, perquè ja hem dit que demés de tendències

polítiques, pesa també el ser d'un país del Nord o del Sud, d'un país gran o petit, o d'un país de la darrera ampliació o d'un país del nucli fundador.

Quan es tracta de qüestions de política econòmica, en el Grup socialista acostumem a pactar més amb els liberals i amb alguns populars. Però ja dic que això té molt a veure amb els altres factors i, per descomptat, amb un dels quals no he parlat, que és el de la situació política i econòmica de cada país, amb el calendari electoral, etc, etc. I és clar, que la delegació nacional d'un Grup polític formi o no formi part del govern del seu país determina en bona mesura la seva posició política, que acostumarà a ser crítica amb el govern del seu país d'origen -cosa que no passa, val a dir, quan un govern és del mateix color polític del partit en qüestió-.

Cada diputat està adscrit a una o més comissions parlamentàries i a una o més delegacions territorials. En les comissions hi ha representants de tots els Grups polítics. I cada grup polític té, el que en diem, el grup de treball de cada comissió, que és on els membres d'un mateix grup intentem arribar a un posicionament comú de cara al debat conjunt en la Comissió. I val a dir que no sempre ho aconseguim.

Cal entendre que l'interès en arribar a acords com més amplis millor és una necessitat peremptòria si volem tenir força davant del Consell. Sobretot, pel que fa a qüestions pressupostàries. El Consell, en termes generals, està convençut que algunes de les polítiques a portar a terme troben la seva millor aplicació a nivell comunitari, però a l'hora de posar-hi els recursos necessaris, massa sovint, consideren que ho faran millor a nivell nacional. El cas de l'estratègia de Lisboa (el nom amb què es coneix l'acord al qual van arribar el març de l'any 2000 els caps d'estats i de govern que es van reunir a la capital de Portugal, i es van comprometre a convertir l'economia d'Europa en la més dinàmica i competitiva del món en tan sols 10 anys) és un exemple paradigmàtic, ja que, davant la necessitat d'invertir més en educació, en recerca i desenvolupament per aconseguir-ho, els Estats proposen una reducció dels pressupostos en la proposta del Consell per les Perspectives Financeres (PP.FF.) del 2007 al 2013, tot i -a més a més- l'entrada dels 10 nous països que, en aquests primers anys, necessiten ajudes substancials per poder arribar a la convergència amb Europa.

Com són les relacions entre els diputats dels diferents Grups Polítics? Doncs quan es tracta de defensar interessos d'índole nacional, intentem posar-nos d'acord, -exceptuant honroses excepcions en les que pesen més els interessos partidistes d'erosionar un govern nacional que de trobar solucions a problemes comuns-. Però com he dit, això, afortunadament, és més aviat excepcional. Podríem dir que al Parlament Europeu s'estableixen relacions de lleialtats creuades.

Per exemple, som 6 diputats que representem els partits catalans. 3 socialistes: el president Borrell, en Raimon Obiols i jo mateixa. A la llista del PP no hi havia cap diputat representant el

PPC, sinó que hi ha el Sr. Vidal-Quadras que, com saben, viu a Madrid. Per IC, tenim en Raül Romeva. Per ERC, en Bernat Joan i, per CDC, Ignasi Guardans.

El Sr. Bernat Joan i jo som membres titulars de la Comissió de Cultura, i el Sr. Guardans n'és membre suplent. Això vol dir que amb tots dos ens trobem a les reunions de la Comissió de Cultura i que, sense cap mena de dubte, quan hi ha informes que afecten qüestions importants per Catalunya, ens posem d'acord i, fins i tot, cadascú intenta convèncer el seu Grup polític perquè ens facin costat. I he de dir que, en algun cas concret, he comptat amb el suport d'un membre del PP per una qüestió del català. És molt freqüent establir complicitats amb altres diputats tant del mateix Grup com d'un grup diferent, per tal que avui un voti una esmena a favor de l'altre i, un altre dia, l'altre ho faci a favor teu.

Com veieu, doncs, les nostres relacions són menys enfrontades que les que acostuma a haver entre els diputats dels parlaments nacionals.

Malgrat que els procediments per treballar al Parlament són molt complexos –jo sempre dic que segur que es podrien millorar, però mai no arribaran a ser senzills-, són moltes les vies que tenim els diputats i diputades per fer arribar les nostres propostes tant al Parlament, com a les altres institucions. Propostes de resolució, recomanacions al Consell, preguntes orals o escrites a la Comissió i al Consell, Informes, Informes d'opinió, etc.

El cas dels Informes d'opinió és un cas interessant que només es dona al Parlament Europeu. Es tracta d'opinar sobre un informe que està treballant una altra Comissió però que, per les conseqüències que la seva aprovació pot tenir en altres àmbits, són també les altres Comissions afectades que emeten un informe d'opinió sobre l'informe de fons. Un exemple força recent és el del REACH (*Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals* : registre, avaluació i autorització de substàncies químiques), una proposta que, com sabeu, obligarà les empreses que fabriquin o importin més d'una tona anual d'una substància química a registrar-la en una base de dades central, amb l'objectiu de millorar la protecció de la salut humana i el medi ambient, mantenir la competitivitat, i potenciar la capacitat innovadora de la indústria química de la Unió Europea.

Així, aquest informe, el fons del qual era a la Comissió de Medi Ambient, va comptar també amb els informes d'opinió elaborats per la Comissió de Mercat Interior, d'Indústria i de Comerç Exterior.

Això pot ser un bon exemple de com es treballa al PE. Deia un diputat britànic, el Sr. Corbett, el que fèiem millor al Parlament Europeu en relació als Parlaments nacionals, i el que fèiem pitjor. Deia que al Parlament Europeu no sabem fer una bona representació com a parlament o una bona posada en escena, però que, en canvi, treballem més a fons totes les qüestions –tant des

d'un punt de vista tècnic com polític. I és que és impossible fer-ho d'altra manera per arribar a tenir els suports suficients per a la seva aprovació.

Després que el Parlament Europeu hagi aprovat la Directiva de Serveis, més coneguda com a Directiva Bolkestein, orientada a harmonitzar els serveis públics i a posar les bases per a aconseguir un autèntic mercat interior de serveis a la Unió Europea -i que va portar nombrosos problemes que finalment vam poder resoldre amb la inclusió del compliment dels drets socials-, en aquests moments, els principals temes que componen l'agenda del PE són: les PPF, Lisboa, i el Procés de Bolònia -relatiu a l'educació-.

1. PPF

Pel que fa a les PPF, la UE treballa amb un Pressupost anual i amb un altre plurianual (7 anys). Ara estem treballant amb el Plurianual de 2000-2006, és a dir que, a partir del 2007, en necessitarem un de nou que compregui de l'any 2007 al 2013. Tal com va acordar el triàleg del passat 4 d'abril entre el Parlament, la Comissió i el Consell, la proposta per als propers anys suposa només un increment del 10% respecte el pressupost que hem tingut des de l'any 2000. La quantia total del pressupost, 864.316 milions d'euros, representa una xifra insuficient per desenvolupar les polítiques que són necessàries i afrontar l'ampliació. La discussió de les PPF ha posat de manifest la dificultat dels britànics i d'alguns nòrdics per posar-se d'acord en eliminar o reduir el xec britànic, la negativa de molts països -com França- a reduir en major mesura els fons destinats a l'agricultura -per destinar-los a R+D-, o als fons estructurals dels vells Quinze... No podem passar per alt que d'aquesta decisió en depèn que algú augmenti la seva contribució o que algun país la pugui reduir... És ben sabut que Alemanya vol deixar de pagar tant, igual que França, pels problemes econòmics que pateixen. Pel que fa a la proposta aprovada el passat..., el segon capítol dedicat a la gestió dels recursos naturals i al d'agricultura és el que queda més reduït. I és especialment el tercer capítol centrat en la ciutadania i en la cultura el que menys creix, tot i ser un dels principals pilars de la integració europea, cabdal per la consolidació i cohesió del projecte comunitari en els propers anys. El primer capítol, que recull la partida destinada a la competitivitat, el creixement i l'ocupació -on es recullen també els fons de recerca, ensenyament i formació-, creix en un 71%, per sota del que seria necessari per afrontar els grans reptes que Europa té al davant, especialment en terrenys com la recerca i el desenvolupament de noves tecnologies. I, el capítol que creix més (un....%) és el que correspon a Llibertats,.....

2. Lisboa

En relació a Lisboa, fa poc es va produir una revisió a mig termini (2005), que va posar de manifest que resten encara moltes coses a fer perquè la Unió Europea, tal com va acordar

el Consell Europeu de març de 2000, esdevingui "l'economia del coneixement més competitiva i dinàmica del món al 2010, basada en un creixement econòmic sostenible, amb més i millors llocs de treball, i una millor cohesió social". Es tracta, sobretot, d'invertir en innovació i formació, per evitar perdre competitivitat i mantenir una producció d'alt valor afegit i de qualitat, gràcies a una major capacitació dels treballadors i treballadores.

3. Procés de Bolònia

Pel que fa al Procés de Bolònia que pretén posar les bases per crear un espai europeu d'ensenyament superior el 2010, sobre la base de certs principis de qualitat, de mobilitat, de diversitat i de competitivitat. L'objectiu és la consecució de l'increment de l'ocupació a la UE i la conversió del sistema d'ensenyament europeu en un pol d'atracció per estudiants i professors de tot el món. Per això, cal que els Estats facin molta feina encara per equiparar els sistemes d'ensenyament nacionals, i destinar molta inversió a les noves tecnologies, a l'educació i a la formació, a través de beques a la mobilitat tant d'estudiants com de professorat, a l'educació contínua, o la supressió d'obstacles burocràtics per facilitar aquests programes i millorar-ne l'abast i l'eficàcia.

Demés d'aquesta agenda, podríem dir que, de manera paral·lela, hi ha el propi projecte de la Unió Europea: la direcció que ha de prendre aquest procés de construcció, tota vegada que la Constitució està aturada.

Els governs de la UE s'han donat un compàs d'espera per veure què es fa amb la Constitució, després del no francès i holandès. No sembla que abans del 2007 -quan se celebraran les eleccions a França- es pugui pensar en un desenllaç sobre aquesta qüestió. Els resultats a Alemanya tampoc no han ajudat gaire a clarificar la situació. Des d'alguns ambients, se senten veus que proposen –encara que molt tímidament- que, per via legislativa, s'aprovin aquelles qüestions de la Constitució que ens són més necessàries i que creen menys polèmica. Entengueu: la creació d'un comissari d'affers exteriors, ampliar la presa de decisions per majories, i alguns d'altres.

Podríem afirmar que les institucions europees segueixen treballant en qüestions de política sectorial, però hi ha una certa desorientació sobre el futur del projecte de construcció de la UE.

I, per acabar, abans de donar-vos la paraula, m'agradaria repassar breument les principals accions realitzades al Parlament Europeu com a diputada des de l'inici de mandat.

1. El català

En primer lloc, ens hem de felicitar tots plegats del reconeixement de l'ús oficial del català, de moment per la correspondència oficial dels ciutadans amb el Parlament -i les altres institucions i organismes europeus, com la Comissió, el Consell de Ministres i el Comitè de les Regions-. Val a dir que al Parlament no ha estat gens fàcil, i hem de continuar treballant per convèncer bona part dels vicepresidents de la Mesa que han de donar el vist i plau al complet reconeixement de les propostes del memoràndum del govern espanyol presentat pel ministre Moratinos, que inclouen també la possibilitat que els diputats catalans puguin fer les seves intervencions en el Ple en la seva llengua, i la traducció dels textos adoptats pel procediment de codecisió. Tanmateix, molts vicepresidents tenen nombroses reticències a la utilització d'una llengua que no és oficial a la Unió i que no es fa servir al Parlament de l'Estat Espanyol. I, sobretot, quan encara no es poden fer servir llengües oficials d'alguns països membres de la Unió -els nous països-, per altres motius bàsicament tècnics.

2. Comissió de Cultura

A nivell de la Comissió de Cultura, els principals informes aprovats han estat relacionats amb el procés de Bolònia per una major cooperació en l'ensenyament superior a nivell europeu per aconseguir una homologació i reconeixement de certificats i títols acadèmics a nivell de la Unió Europea.

També amb l'Estratègia de Lisboa pel que fa a la identificació de competències educatives claus, especialment el coneixement d'altres llengües), i a l'ensenyament al llarg de tota la vida -necessari per a una millor adaptació als canvis que cada vegada més cal afrontar al llarg de la vida professional.

També s'ha renovat el marc financer de cara als propers anys dels programes i polítiques de joventut, les ajudes al sector audiovisual i cinematogràfic europeu.

S'ha definit una política de comunicació de la Unió Europea -per acostar més els ciutadans a les institucions i a la realitat comunitària (ben aviat sortirà una nova Comunicació de la Comissió Europea)-.

S'ha refet el programa de les Capitals Europees de Cultura.

S'està reformant la Directiva "Televisió sense Fronteres" per adaptar-la als canvis tecnològics que s'estan produint.

I, hem seguit amb atenció el debat en el si de la UNESCO sobre la protecció de la diversitat cultural.

3. Delegació per a les Relacions amb el Japó

Bàsicament, el treball fins ara en aquesta Delegació ha derivat de la XXVI Reunió Interparlamentària entre Japó i la Unió Europea -que es va celebrar el mes de maig de 2005 a Tokio i a Kyoto-, i dels resultats de l'Any 2005 dedicat a l'intercanvi entre els ciutadans ciutadanes de la Unió Europea i el Japó. Jo he seguit bàsicament els aspectes relacionats amb la vessant cultural i educativa, especialment la promoció d'intercanvis entre universitats i altres centres docents per a una millor entesa i coneixement mutu. Tanmateix, queda encara molta feina per fer en aquest sentit.

3. Societat de la Informació

Crec que com un punt a part, val la pena esmentar el meu treball en el marc de la segona fase de la Cimera Mundial de la Societat de la Informació (CMSI) que es va celebrar a Tunísia el passat mes de novembre.

Vaig ser ponent d'un informe de la Comissió de Cultura i Educació del Parlament Europeu en relació a la CMSI i vaig ser l'única diputada espanyola que integrà la delegació del Parlament Europeu que, per primera vegada, acompanyava la Comissió Europea en una delegació negociadora en el marc de les Nacions Unides.

Aquesta segona fase de la CMSI havia de convertir la Declaració de Principis aprovada el 2003 a Ginebra en resultats tangibles sobre la base del Pla d'Acció de la CMSI, per combatre l'anomenada fractura digital i aconseguir que més de la meitat de la població mundial tingués accés a les tecnologies de la informació i de la comunicació (TIC) l'any 2015.

Es van plantejar dos aspectes polèmics: el control i la governança d'Internet i el finançament d'aquest Pla d'Acció, que encara no s'han resolt del tot. Tanmateix, es preveu que el proper novembre tingui lloc a Atenes un Fòrum Mundial per a la Governança d'Internet que permeti avançar en grans temes, més enllà de la seguretat a Internet.

Paral·lelament al seguiment de la cimera, i com a representant del Parlament -pel nostre vincle més directe amb la societat civil-, vam mantenir contactes amb ONGs i altres organitzacions de defensa dels drets humans i de les llibertats fonamentals.

Bé, ara sí, acabo. He volgut fer-vos una ràpida descripció del treball del PE. Potser he intentat abarcar massa coses, però en tot cas, estic a la vostra disposició per contestar aquelles preguntes que considereu del vostre interès.

Moltes gràcies.

